

Un *Hymnus in honorem sanctae Caeciliae virginis et martyris* compost l'any 1880 i el seu autor

Jesús Alturo i Perucho

Universitat Autònoma de Barcelona

Departament de Ciències de l'Antiguitat i de l'Edat Mitjana

jesus.alturo@uab.cat

Recepció: 3/6/2008

Resum

Panorama general de la devoció a Santa Cecília en la música i la literatura, parant una atenció especial al cas de Catalunya. Edició d'un himne llatí escrit en honor seu l'any 1880 pel Dr. J. Castells i Arbós, professor de retòrica del Seminari de Barcelona.

Paraules clau: Santa Cecília, himne llatí, J. Castells i Arbós.

Abstract. *An Hymnus in honorem sanctae Caeciliae virginis et martyris Composed in 1880 and its Author*

Overview of the devotion to Saint Cecilia as seen in music and literature, paying special attention to the case of Catalonia. Edition of a Latin hymn written in her honour in 1880 by Dr. J. Castells i Arbós, professor of Rethoric at the Seminary of Barcelona.

Key words: Saint Cecilia, Latin hymn, J. Castells i Arbós.

Com és prou sabut, la patrona de la música, santa Cecília, ho és per un simpàtic error de lectura paleogràfica d'alguns mots de la seva *Passio*, una de les més cèlebres del *Llegendari romà*, per bé que d'autenticitat més que discutible i composta molt probablement a la fi del segle v¹. Basti recordar que, allà on hom hauria de

1. De la *Passio sanctae Caeciliae*, transmesa per molts manuscrits, prova de la seva fortuna, se'n pot consultar l'edició deguda a H. DELEHAYE, *Étude sur le légendier romain. Les saints de novembre et de décembre*, Brussel·les, 1936, p. 194-220, establerta en base al manuscrit 144 de la Biblioteca Municipal de Chartres, del segle X, i al ms. lat. 10861 de la Biblioteca Nacional de França, del segle VIII. El mateix DELEHAYE, p. 85, després de preguntar-se: «Comment expliquer que ni Damase, ni Ambroise, ni Jérôme, ni Prudence, qui ont exalté à l'envi l'héroïsme des vierges martyres Agnès, Eulalie et leurs émules, n'aient jamais prononcé le nom de Cécile, ni fait aucune allusion à une victime des persécutions dont le culte devait prendre une si large extension?», prossegueix: «Il est remarquable que sur ces petits monuments, les verres dorés, où sont imprimés les noms et l'effigie des saints de Rome qui ont joui d'une popularité sans égale, Ste. Agnès par exemple, Cécile ne figure jamais. Nous n'insisterons pas, pour le moment, sur l'absence du nom de Cécile dans la *Depositio martyrum*», la qual cosa el fa concloure: «c'est un hagiographe sans autorité et non pas un ange, comme il le prétend, qui a donné à Cécile la double couronne où se mêlait la blancheur

dir *candentibus organis*, s'hi va interpretar *cantantibus organis*, la qual cosa postulà la nostra màrtir com a protectora dels seguidors d'Euterpe, la de geni més agradable de les nou castes germanes, i desplaçà així sant Joan Baptista, que havia protegit els cantants en època medieval fins que, l'any 1594, el sant pare Gregori XIII la declarà a ella patrona dels músics, cosa que comportà que aquests li dediquessin peces tan memorables com *Laudate Ceciliam*, de Henry Purcell; *Un himne per a santa Cecília*, de Herbert Howells, o l'*Oda per al dia de santa Cecília*, de Haendel; la *Missa a santa Cecília*, d'Alessandro Scarlatti, o la *Messe Solennelle de sainte Cécile*, de Charles Gounod, entre d'altres².

Però també els poetes s'esmerçaren a dedicar-li cançons. Només cal recordar que Pepí i Carlemany feren introduir antifones i respostes de l'ofici gregorià de la nostra santa; que Flodoard, canonge de Reims i historiador primerenc de França, compongué un poema per cantar el suposat descobriment del cos de la màrtir per part del papa Pascal I l'any 821; que els sacramentaris lleoní, gelasià, gal·licà i mossàrab celebraren la verge romana; que, al segle XVI, Spagnuolo, *el mantuà*, dedicà a santa Cecília la seva setena *Partènia*, i que el mateix Tomàs de Kempis compongué l'*Hymnus de sancta Cecilia virgine*.

D'altra banda, una vegada que, el 1851, el summe pontífex Pius IX creà la Comissió d'Arqueologia Sagrada, s'arribà a retrobar, presumptament, per segona vegada, la tomba de santa Cecília el 1854; llavors, per una disposició del cardenal Patrizzi, vicari del papa i president de la susdita comissió arqueològica, s'obrí l'esmentada cripta al culte, i, de tot plegat, en resultà una renovada devoció per santa Cecília, que es manifestà també en el camp de la poesia, com en el cèlebre *Poème tragique de sainte Cécile*, que li dedicà, el 1868, Anatole de Ségur³.

---

du lys à l'éclat de la rose» (p. 86). De fet, ja C. ERBES, «Die heilige Cäcilie im Zusammenhang mit der Papstcrypta sowie der ältesten Kirche Roms, historisch-antiquarische Untersuchung», *Zeitschrift für Kirchengeschichte* XXVI (1888), p. 1-66, havia posat en relleu que la nostra màrtir era preterida en els autors i les obres suara esmentats, i, a més, que l'autor de la *passio* s'havia inspirat en l'*Apologeticum* de Tertul·lià, el *De Trinitate* de sant Agustí i les *Acta Thomae*, entre d'altres fonts, i, de manera més significativa, per a la datació de la composició de la *passio* en la *Historia persecutionis Wandalicae*, de Víctor de Vita, que, acabada l'any 486, en forneix el *terminus post quem*. C. M. PIFARRÉ, *Literatura cristiana antiga*, Abadía de Montserrat, 2008, considera també que «les passions del martiri del diaca sant Llorenç de Roma, de santa Agnès, de santa Cecília, dels sants Cosme i Damià, escrites durant el segle V (per Arnobi el Jove?)» tenen un caràcter llegendari notori (p. 155), i remarca, així mateix, com a possible calc d'un episodi contat per Víctor de Vita, l'episodi en què Cecília «en la tarda de les noces promet de romandre verge, i obté el permís de son marit» (p. 159).

2. Recentment ha aparegut un doble compacte dedicat a Santa Cecília, en el qual Marc Minkowski interpreta les peces que Purcell, Haendel i Haydn dediquen a la patrona de la música (Choeur des Musiciens du Louvre. Les Musiciens du Louvre. Naïve).
3. Vegeu el bon estudi de Dom P. GUÉRANGUER, *Sainte Cécile et la Société Romaine aux deux premiers siècles*, 5a ed., París, 1879, i les bones síntesis de H. QUENTIN, «Sainte Cécile», a: F. CABROL i H. LECLERCQ (eds.), *Dictionnaire d'archéologie chrétienne et de liturgie*, tom desè, part desena, París, 1925, col. 2712-2738, i E. JOSI, «Cecilia, santa, martire di Roma», a: *Bibliotheca sanctorum*, vol. III, Roma, 1963, col. 1064-1086, així com la de Th. H. CONNOLLY, «Cecilia», a: *Grove Music Online*, ed. L. MACY (2 de juny de 2008), <http://www.grovemusic.com>. No serà potser tampoc debades de remetre a una conferència que LL. MILLET i PAGES pronuncià el 21 de novembre de 1927 a l'Institut de Cultura i Biblioteca Popular de la Dona, que va ser publicada amb el títol

Al nostre país, la devoció per santa Cecília, present ja a l'oracional tarragoní de Verona, de final del segle VII⁴, on consta la seva festa del 22 de novembre, i a l'anomenat *Passionario hispánico*⁵, es reflectí també en l'advocació d'algunes esglésies que es posaren sota la seva protecció, com ara la del monestir de monges benedictines de Santa Cecília d'Elins, a l'Alt Urgell, fundat per l'abat Edifred, que n'obtingué la confirmació per part de Carloman II el 880⁶; la del també monestir benedictí de Santa Cecília de Montserrat, fundat per l'abat Cesari vers el 945 sobre l'església d'un monestir preexistent dedicada a santa Cecília i amb una nova església consagrada l'any 957 pel bisbe Guadamir de Vic, sota la triple advocació de santa Cecília, sant Pere i santa Maria⁷; o la de les esglésies parroquials de Santa Cecília de Sacàrcera, testimoniada el 1019; la de Santa Cecília de Voltregà (abans potser Santa Cecília de Muçons), consagrada vers el 1095; o les també romàniques de Santa Cecília de Fígols, Santa Cecília de Molló, Santa Cecília de Pedralbes, Santa Cecília de Ragort, Santa Cecília de Rellà i Santa Cecília de Riutort; o, àdhuc, en el cognom Santacília, testimoniati pel cap baix des del segle XIII. I Higini Anglès ens recorda també que el canonge de Barcelona Bernat de Sarrià «erigí un altar a santa Cecília a la capella de Sant Miquel del temple esmentat, i el 1300 fundà el benefici primer de la santa», i encara prossegueix: «Umbert de Llor, un altre canonge d'aquella església, fundava el segon benefici de santa Cecília amb testament atorgat el 1304»⁸.

Entre els manuscrits conservats a Catalunya transmissors de la passió de santa Cecília, cal esmentar, en primer lloc, l'actual fragment de còdex X/1 de la Biblioteca Episcopal de Vic, resta d'un passional procedent de les relligadures de l'Arxiu Parroquial de Sant Cristòfol de Tavertet, que reporta l'inici de la passió de sant Valerià, de sant Tiburci, de sant Màxim i de la nostra santa, tots suposats màrtirs romans, resta d'un manuscrit que Mn. M. S. Gros considera, però, d'origen narbonès i del darrer quart del segle IX⁹. Del segle XI sembla el càntic a santa Cecília amb notació musical catalana contingut al manuscrit 52 de Ripoll, avui a l'Arxiu Reial de Barcelona¹⁰. I de la mateixa centúria és el fragment de còdex 193/14 de la Biblioteca Nacional de Catalunya, que transmet també la seva *Passio*. Aquest conjunt, el podem

«Santa Cecília» a *La Paraula Cristiana*, any III, vol. V (1927), p. 6-23, text que, si bé no ens aporta gaires novetats sobre la patrona de la música, en estar basat sobretot en l'esmentada obra del P. Guéranger, ens delecta encara avui per la seva musicalitat literària.

4. Editat per J. VIVES, *Oracional visigòtic*, Barcelona, 1946; a la pàgina 20, s'hi poden llegir unes *orationes in die sancte Cecilie ad vesperum*, correponents al dia *X kalendas decembris*.
5. Estudiati i editat en dos volums per Mn. A. FÀBREGA a Madrid-Barcelona el 1953. Vegeu també J. AINAUD, «Supervivencias del Pasionario hispánico en Cataluña», *Analecta Sacra Tarraconensis*, XXVIII (1956), p. 11-24. Referent al culte que rebia a Espanya, hom pot veure també C. GARCÍA RODRÍGUEZ, *El culto de los santos en la España romana y visigoda*, Madrid, 1966, p. 167-169.
6. Vegeu l'article que E. ZARAGOZA li dedica al *Diccionari d'història eclesiàstica de Catalunya*, vol. II, Barcelona, 2001, p. 59-60, i, sobretot, B. MARQUÈS, «Els documents de Santa Cecília d'Elins (881-1198)», *Urgellia*, 15 (2002-2005), p. 9-174.
7. Vegeu ibídem, p. 674, l'article del P. C. BARAUT.
8. H. ANGLÈS, *La música a Catalunya fins al segle XIII*, reed. Barcelona, 1988, p. 84.
9. *La Biblioteca Episcopal de Vic. Un patrimoni d'onze segles*, Vic, 2006, p. 20.
10. H. ANGLÈS, *La música a Catalunya fins al segle XIII*, op. cit., p. 138. Ja en parlà i en donà reproducció V. OLIVA a *Introducción al estudio del arte del alfabeto en Cataluña*, Barcelona, 1913, p. 33.

considerar preàmbul de la presència de santa Cecília a les nostres lletres fins arribar als dies del príncep dels poetes de Catalunya, Mn. Cinto Verdaguier, que, no debades admirador dels *Acta sanctorum*¹¹, també li dedicà un bell poema¹².

Però, en aquesta avinentesa, voldria cridar l'atenció sobre un himne en honor seu compost en llatí l'any 1880 amb la finalitat que circulés com a full volander i de manera anònima. Tanmateix, el fet d'haver-se conservat la instància que el seu autor presentà al bisbat de la seva diòcesi, la de Barcelona, per tal d'obtenir el preceptiu *nihil obstat* del censor i el consegüent *imprimatur* episcopal, ens permet de conèixer qui fou aquest devot de la santa i no mediocre conreador de la poesia llatina en els temps contemporanis¹³.

Diguem, però, de primer, que l'himne és compost dins el període de l'esmentat renovellament de la devoció a santa Cecília després de l'obertura al culte de la

11. Al pròleg de la segona edició dels seus «Idil·lis i cants místics», a: *Obres completes*, 5a ed., Barcelona, 1974, p. 93, es pregunta: «¿Quantes llegendes, que mai ningú despertarà, dormen en les pàgines de les *Acta Sanctorum*, tan plenes de bellesa per dins com de pols per fora, en los prestatges de nostres biblioteques, llibre d'or que ha fet dir al mateix Renan eixa coneguda frase: “una cel·la amb la col·lecció dels Bol·landistes és lo paradís”?».
12. Recordem-lo: J. VERDAGUER, *ibídem*, p. 101-102:

<p>Santa Cecília. Sola cantant i sonant s'està en sa cambra Cecília oïnt respondre a sa veu angèliques melodies. Son espòs la n'entra a veure: -Que hermosa ets en tes delícies! Cecília, si em tens de grat, bé et plaurà ma companyia. -Vostra companyia em plau, però millor la tenia; tenia un àngel de Déu, del Déu que el meu cor estima. -Si vegés son àngel bell, jo a ton Déu estimaria. -Si la fe us obrís los ulls, de cara a cara el veuríeu. Ja confessa a Jesucrist, a Jesucrist i a Maria, i en lo llibre del seu cor escriu llur santa doctrina. Lo bateja el Pare Sant</p>	<p>vora les aigües del Tíber. Lo bateja sant Urbà, sant Tiburci l'apadrina. Quan és ben net de pecat, se'n torna a veure a Cecília; la troba amb son àngel bell, bell com lo sol de migdia; sos vestits són com la neu, sa cara un raig de celstia, i en sa mà dues corones de roses alexandrines. -Les corones que veieu per vostres fronts són teixides, són teixidetes al cel, sota els rosers de Maria; no les esfloren los aires, ni el calor les mustiga. Corones de verge són; jo prou vos les posaria, però rosades de sang se us tornaran més boniques.</p>
---	--

I la tradició continuà, evidentment, després. Així, per exemple, Mn. C. GEIS, «Glossari piadós», a: *De primavera a reravera*, Sabadell, 1976, p. 373, cantarà dolçament i senzilla:

A Santa Cecília
D'on arrenquen aquests divins arpegis,
Santa Cecília, amb l'esguard absort?
D'on arrenquen aquests divins arpegis?
De l'arpa o bé del cor?.

13. Per a una visió de conjunt del conreu de la poesia llatina al nostre país, vegeu J. MEDINA, *La poesia llatina dels Països Catalans. Segles X-XX (antologia)*, Bellaterra, Universitat Autònoma de Barcelona, 1996.

seva cripta. La impressió anà a càrrec de la impremta dels hereus de la vídua de Pla, del carrer de la Princesa, número 8, el susdit 1880, és a dir, en una impremta amb què el nostre autor treballarà sovint, almenys de 1880 a 1890, com de seguida veurem. El seu text és com segueix:

IN HONOREM SANCTAE CAECILIAE V. ET M.
HYMNUS

O Virgo, splendor virginum,
Ut inter alba lilia
Fulgent rosae gratissimae,
Nites pudore et sanguine.
    Apis Deo deserviens
Ad astra mente tolleris,
Ac tartaro sic eripis
Fratres tibi charissimos.
    Sic, organis cantantibus,
Deo solebas dicere:
Cor atque corpus debile
A labe fiat innocens.
    Corpus decorum sericis
Nodis domabas ferreis,
Legisque Christi codicem
Semper gerebas pectore.
    Invita sponso traderis
Ac nocte supplex obsecras,
Ne tentet artus tangere
Quos servat almus angelus.
    Se sponsus ultro continet
Ac spondet ipsum credere,
Si sanctus ille nuntius
Ipsi videndus traditur.
    Sacro lavatur flumine,
Christique factus incola,
Reversus illinc conspicit
Dei ministrum praepetem.
    Ferro perempto conjuge,
Opes avens Almachus,

Novit repostas pauperum
Sinu fuisse provide.
    Ira furente praeside,
Ad templa vana duceris,
Ubi locuta gentibus,
Multos ab orco liberas.
    Tum jussa aduri balneo,
Quod ignis ardens redderat,
Torqueris intra limina;
Sed inde sospes exilis.
    Ter, durus inde carnifex,
Ictam securi ferrea,
Caput nequens abscindere,
Te semivivam deserit.
    Manes superstes triduo,
Ut à Deo poposceras,
Et sic dedisti praesuli
Opes dicandas indigis.
    Demum profundis spiritum
Ac alta scandis sidera,
Ubi Deo perenniter
Bearis inter angelos.
    Te, Virgo, plaudunt canticis
Coelestis aulae principes,
Te timpanis et organis
Hic plaudat omnis musicus.
    Sit laus Patri, sit Filio,
Cum Spiritu Paraclito,
Ubique, sancta Trinitas,
Te laudet omnis spiritus. Amen.

V). Diffusa est gratia in labiis tuis.

R). Propterea benedixit te Deus in aeternum.

OREMUS

Deus, qui nos annua beatæ Caeciliae Virginis et Martyris tuae solemnitate laetificas: da, ut, quam veneramur officio, etiam pia conversationis sequamur exemplo. Per Christum...R). Amen¹⁴.

14. Amb peu d'impremta «Barchinone: Ex typ. Haered. V. Pla, in viâ de la Princesa.- 1880».

Pel que fa al seu autor, diguem ja que es tracta de Mn. Josep Castells i Arbós, que fou catedràtic de Retòrica del Seminari Conciliar de Barcelona i beneficiat de la parròquia de Sant Jaume Apòstol de la susdita ciutat. Malgrat que, actualment, aquest personatge és un autèntic desconegut, cal dir que, ultra els càrrecs que acabo d'esmentar, fou també autor de diverses obres. Vet aquí les que li conec:

- *Colección de frases y modismos castellano-latinos*. Manresa: Imprenta de Trullás, carrer de Sobrerroca, 1854.
- *Vida de San Sergio I. Papa*. Barcelona, 1876.
- *Colección de frases latinas con su correspondencia castellana y un catálogo de abreviaturas usadas por los antiguos romanos*. Barcelona: Imprenta de los herederos de la Viuda Pla, carrer de la Princesa, 1883.
- *Vida del glorioso patriarca San José, castísimo esposo de la Virgen María y padre nutricio de Jesús*. Barcelona: Imprenta de los herederos de la Viuda Pla, carrer de la Princesa, núm. 8, 1888.
- *Encomia in honorem beatae Mariae Virginis ex Sacra Scriptura, sanctis patribus, doctoribus, aliisque scriptoribus excerpta et ordine alphabetico disposita*. Barcelona: Ex typographia Haeredum V. Pla, carrer de la Princesa, 1890.
- *Primicias del jardín celestial ó sea Vidas de Niños santos coleccionadas por el sacerdote*. Barcelona: Librería de la Hormiga de Oro, carrer d'Hèrcules, núm. 3, 1897.

Per una d'aquestes obres, la *Colección de frases latinas*, sabem que fou també «Profesor de latinidad en el Colegio de Tívoli (Estados Pontificios), Preceptor de latinidad y humanidades y antiguo Director y Catedrático de Retórica y Poética en los Seminarios de Tarragona y de Barcelona».

D'altra banda, ens consta que nasqué a Barcelona, ciutat on morí el 7 de febrer de 1898, a l'edat de vuitanta anys¹⁵; per tant, havia nascut el 1818.

15. Mn. Rossend Ribera, rector de la parròquia dels Sants Just i Pastor de Barcelona, el 10 de febrer de 1898 escrigué la lletra següent:

Rvdo. Sr. Dr. D. Sebastián Puig, Pbro. Secretario de Cámara del Obispado de Barcelona

Muy respetable Señor:

En conformidad á lo prevenido y á los efectos convenientes participo á V. el fallecimiento del Rvdo. D. José Castells y Arbós, Pbro. Beneficiado de S. Jaime de esta ciudad, natural de Barcelona, de edad ochenta años (Q. E. P. D.).

Ocurrió dicho fallecimiento el día siete del corriente dentro la demarcación de esta parroquia de mi cargo habiendo recibido los Santos Sacramentos.

Queda de V. afm. s.

Rosendo Ribera, Pbro párroco.

Uns quants dies després, també ho féu en termes semblants el vicari Joan Miquel i Roca:

Participo a V. S. que el día 7 de este mes falleció en esta, el Rdo. D. José Castells y Arbós, natural de esta ciudad, beneficiado de esta Parroquia de S. Jaime Apóstol y ex catedrático de retórica de este Seminario Conciliar á la edad de 80 años.

Dios guarde a V. S. m. a.

Barcelona 16 Febrero 1898

Juan Miquel y Roca Pbro. Vic.

I. Sr. Secretario de Cámara de la Diócesis.

La instància elevada al bisbe de Barcelona a què m'he referit suara és del tenor següent:

Excmo e Ilmo Sr.
 José Castells, presbítero, á V. E. I. con el debido respeto expone:
 Que habiendo compuesto un himno en ritma latina en honor de santa Cecilia Virgen y Martir y deseando que tenga la aprobacion de la autoridad eclesiástica;
 á V. E. I. suplica se digne sugetarlo á la censura y en su vista conceder autorizacion para su publicacion.
 Gracia que el exponente se promete del recto proceder de V. E. I.
 Barcelona 13 octubre 1880
 José Castells, pbro.

L'endemà mateix, el governador de la diòcesi de Barcelona, Domingo Cortès¹⁶, passà la censura al Dr. Esteve Pibernat¹⁷, el qual, el 23 d'octubre, emeté l'informe següent:

M. Iltre. Señor
 En cumplimiento de la delegacion que antecede, he leído atentamente el himno susodicho; cuya lectura me ha convencido de que es en un todo conforme con la

---

Lògicament també es féu ressò del seu traspàs el *Boletín Oficial Eclesiástico del Obispado de Barcelona*, any 41, dijous 31 de març de 1898, núm. 1194, p. 91. Tota la documentació aquí presentada es basa en els materials recollits al meu estudi *Antologia dels dictàmens de la censura eclesiàstica de la Cúria de Barcelona* (en curs de publicació).

16. Mn. Domingo Cortès fou canonge doctoral de la catedral de Barcelona. Morí l'11 de maig de 1886, tal com consta en el comunicat següent:

M. I. Sr.

Tengo el sentimiento de participar á V. S. que esta noche despues de una larga y penosa enfermedad ha fallecido en mi parroquia de Caldas de Estrach, el M. I. Sr. Dr. D. Domingo Cortés, Canonigo Doctoral de esta Sta. Iglesia, á la edad de cincuenta y dos años.

Lo que comunico a V. S. para los efectos consiguientes.

Dios guarde á V. S. m. a.

Barcelona 11 Mayo 1886.

V. Estadella

M. I. Sr. Secretario de Cámara del obispado de Barcelona.

17. Del Dr. Esteve Pibernat, hom en conserva el curriculum autògraf següent:

“Esteban Pibernat y Girbau (Granollers, octubre 1834). Después de haber cursado los años de Latinidad en dicha villa, cursó y probó en este Seminario con la nota de *Meritissimus* todos los años de la carrera eclesiástica. En el mismo se graduó de Bachiller con iguales notas, y de Licenciado en Sagrada Teología con la de *Nemine discrepante* en el Seminario Central de Valencia”. Fou ordenat sacerdot el Nadal de 1858, nomenat vicari de Sant Josep de Barcelona el febrer de 1859, catedràtic de Llatinitat del Seminari l'octubre de 1859, catedràtic de la Facultat de Filosofia fins a final del curs de 1870-71, en què, per motius de salut, es veié obligat a renunciar a la càtedra. Fou també vicerector del Seminari el 1882, el seu Administrador i catedràtic de Teologia Moral el 1883, catedràtic d'Hermenèutica Sagrada el curs 1896-97, canonge lectoral per oposició el 1820, mestre de cerimònies del Sínode diocesà i proclamat un dels examinadors sinodals del bisbat de Barcelona el 1820. “Disfruta [continua] *ad episcopi beneplacitum* de licencias de predicar y confesar *etiam montales* y reside en esta ciudad, parroquia de S. José, calle de Guardia núm. 12, piso 3º.

Barcelona 30 octubre 1899”.

doctrina catòlica; por cuyo motivo lo considero, salvo meliori, digno de ser publicado para mayor gloria de Dios y mayor honra de su gloriosa virgen y martir, Santa Cecilia.

Dios guarde a V. S. muchos años.
Barcelona 23 Octubre de 1880
Esteban Pibernat Pbro.

Dos dies després:

En vista de la favorable censura que ha recaído en el himno en ritma latina en honor de Sta. Cecilia V. y M. compuesto por el Rdo. D. José Castells, damos licencia para que pueda imprimirse y publicarse debiendo presentarse antes dos ejemplares visados por el Censor. Lo decretó y firma el M. I. Señor Gobernador eclesiástico de que certifico

Domingo Cortes
Por mandato de S. Señoría
Ignacio Palá y Martí¹⁸
Canciller-Secretario
Trasladada

I, a la còpia de l'himne imprès presentat que reproduueixo més amunt, hom hi pot llegir: «Concordat cum manuscripto á me approbato. Estephanus Pibernat Pbr.».

Vet aquí, doncs, ultra aquest nou exemple del conreu contemporani del llatí al nostre país, una mostra més del poc o molt que pot aportar a la història de la literatura i de la cultura en general la consideració de les dades que ens ofereixen els expedients de censura.

18. Mn. Ignasi Palá i Martí fou ardiaca de la catedral de Barcelona i morí el 15 d'agost de 1887. Vegeu el comunicat següent del canceller secretari de Vic:

Tengo el sentimiento de participar á V. S. que el día 15 del presente mes falleció en S. Hilario Sacalm el M. I. Sr. Dr. Don Ignacio Palá y Martí –E. P. D.- Arcediano de esa Santa Iglesia catedral Basílica, después de haber recibido los Sacramentos de la Penitencia y Extramaunción.

Así lo avisa el Rdo. Cura Párroco-Arcipreste de aquella población.

Dios guarde a V. S. m. a.
Vich 22 de Agosto de 1887
José March y Grau
Canciller-Secretario
M. I. Sr. Secretario de Cámara y Gobierno del obispado de Barcelona.

IN HONOREM SANCTÆ CÆCILIÆ V. ET M.
HYMNUS.

O Virgo, splendor virginum,
Ut inter alba lilia
Fulgent rosæ gratissima,
Nites pudore et sanguine.

Apis Deo deserviens
Ad astra mente tolleris,
Ac tartaro sic eripis
Fratres tibi charissimos.

Sic, organis cantantibus,
Deo solebas dicere:
Cor atque corpus debile
A labe fiat innocens.

Corpus decorum sericis
Nodis domabas ferreis,
Legisque Christi codicem
Semper gerebas pectore.

Invita sponso traderis
Ac nocte supplex obsecras,
Ne tentet artus tangere
Quos servat almus angelus.

Se sponsus ultro continet
Ac spondet ipsum credere,
Si sanctus ille nuntius
Ipsi videndus traditur.

Sacro lavatur flumine,
Christique factus incola,
Reversus illinc conspicit
Dei ministrum præpetem.

Ferro percempto conjuge,
Opes avens Almachius,
Novit repostas pauperum
Siuu fuisse provide.

Ira furente præside,
Ad templa vana duceris,
Ubi locuta gentibus,
Multos ab orco liberas.

Tum jussa aduri balneo,
Quod ignis ardens redderat,
Torqueris intra limina;
Sed inde sospes exilis.

Ter, durus inde carnifex,
Ictam securi ferrea,
Caput nequens absceindere,
Te semivivam deserit.

Manes superstes triduo,
Ut à Deo poposceras,
Et sic dedisti præsulì
Opes dicandas indigis.

Demum profundis spiritum
Ac alta scandis sidera,
Ubi Deo perenniter
Bearis inter angelos.

Te, Virgo, plaudunt canticis
Cœlestis aulæ principes,
Te tympanis et organis
Illic plaudat omnis musicus.

Sit laus Patri, sit Filio,
Cum Spiritu Paraclito,
Ubique, sancta Trinitas,
Te laudet omnis spiritus. Amen.

ÿ. Diffusa est gratia in labiis tuis.

¶. Propterea benedixit te Deus in æternum.

OREMUS.

Deus, qui nos annua beate Cæcilie Virginis et Martyris tue solemnitate lætificas: da, ut, quam veneramur officio, etiam pie conversationis sequamur exemplo. Per Christum... ¶. Amen.

Barcinone: Ex typ. Herod. V. Pla, in via de la Princesa.— 1880.

Considat non manuscritto a me. approbato:
Eugenius Reborel 1882.
E. V. O. O.